

רע"פ 2332/20 - בוחבוס י.י.א. בע"מ, יחיאל בוחבוס נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 2332/20

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקשים:

1. בוחבוס י.י.א. בע"מ
2. יחיאל בוחבוס

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין הארצי
לעבודה בע"פ 49519-05-19 מיום 12.1.2020 שניתן
על ידי השופטים ל' גליקסמן, ס' דוידוב-מוטולה ור'
פוליאק

בשם המבקשים:

בעצמם

החלטה

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה (השופטים ל' גליקסמן, ס' דוידוב-מוטולה ור' פוליאק) בע"פ 49519-05-19 מיום 12.1.2020, שבנדחה הערעור המבקשים על הכרעת דינו של בית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע (סגן הנשיאצ' פרנקל) בת"פ 7956-10-18 מיום 31.3.2019 והתקבל בחלקו ערעורם על גזר הדין וגזר הדין המשלים מימים 14.4.2019 ו-26.5.2019 בהתאמה.

2. נגד המבקשים הוגש כתב אישום על עבירות בקשר לליקויי בטיחות בעבודה.

על פי המתואר בכתב האישום, המבקשת 1 (להלן: המבקשת), חברה בבעלות המבקש 2 (להלן: המבקש) ובניהולו, עסקה בשנים הרלוונטיות לכתב האישום בעבודות שיש למצבות ולמטבחים. עבודות החברה בוצעו על ידי המבקש עצמו, בניו ואחיו.

בשנים 2015 ו-2016 נמצאו במפעל המבקשת ליקויי בטיחות שונים, ובכלל זאת ריכוזים גבוהים של אבק מזיק המשתחרר מן החומר סיליקה כתוצאה מפעולות מכניות בשיש, והעדר בדיקות הנדרשות לפי החוק. בגינם יוחסו למבקשת עבירות העדר ביצוע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות תקופתיות של ריכוז האבק המזיק באתר העבודה לפחות אחת לשישה חודשים, לפי תקנה 24(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות), וסעיפים 219, 221 ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: הפקודה); העסקת אדם שגילו למעלה מ-40 שנים או שעבד כעובד החשוף לאבק מזיק מעל 10 שנים, כעובד חשוף לאבק מזיק מבלי שעבר בדיקה רפואית חוזרת בידי רופא מורשה שיקבע את המשך התאמתו לעבודה בחשיפה לאבק מזיק, לפי תקנה 14(ב)(2) לתקנות וסעיפים 219, 221 ו-225 לפקודה; העדר בדיקה של מכונת הרמה על כל חלקיה, ביסודיות, לפחות אחת לארבעה עשר חודשים על ידי בודק מוסמך, לפי סעיפים 81, 219, 221 ו-225 לפקודה; והעדר בדיקה של קולט אוויר לפחות אחת לעשרים ושישה חודשים, לפי סעיפים 115(א), 219, 221 ו-225 לפקודה (להלן: ארבע העבירות).

המבקש לא פיקח ולא נקט אמצעים סבירים למניעת ליקויי הבטיחות שבוצעו על ידי המבקשת. על כן יוחסו גם לו ארבע העבירות, בגין היותו מנהל המבקשת, לפי סעיף 222 לפקודה.

נוסף על כך, נוכח ממצאי הביקורת משנת 2015 הוצאו שני צווי שיפור (שמספריהם 48733 ו-48734) שהורו למבקש לבצע בדיקות שונות ולדווח עליהן למפקח העבודה האזורי. המבקש הפר את האמור בצווי השיפור, לא ביצע את הבדיקות הנדרשות ולא דיווח למפקח את אשר נדרש ממנו. לכן יוחסו לו עבירות הפרה או אי קיום צו שיפור 48733, לפי סעיף 8 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן: החוק); והפרה או אי קיום צו שיפור 48734, לפי סעיף 8 לחוק.

3. בפסק דין מנומק המבוסס על העדויות והראיות שהובאו לפניו, הרשיע בית הדין האזורי לעבודה את המבקשים בכל העבירות אשר יוחסו להם בכתב האישום.

נקבע כי המבקשת לא ערכה את הבדיקות התקופתיות מושא כתב האישום לפחות פעם אחת לגבי כל בדיקה, וכי המבקש היה מודע לכך. עוד נקבע כי המבקש הפר את חובת הפיקוח המוטלת עליו כנושא משרה במבקשת, בכך שלא נקט אמצעים סבירים למניעת ביצוע העבירות שביצעה.

4. בבואו לגזור עונש למבקשים, עמד בית הדין האזורי לעבודה על חשיבותם של הדינים שהופרו, אשר נועדו להבטיח סביבת עבודה בטוחה ולשמור על חיו של מי שנמצא במקום העבודה על שלמות גופו; ועל העובדה כי המבקשים לא תיקנו את ההפרות על אף צווי השיפור שקיבלו.

מתחם הענישה בכל אחת מהעבירות, למעט העבירות של אי קיום צווי שיפור, הועמד על 50%-80% מהקנס המרבי הקבוע בגין (14,400 ש"ח לכל עבירה) ומתחם הענישה בגין אי ביצוע צווי השיפור הועמד על 30%-80% מהקנס המרבי (50,000 ש"ח בגין אי ביצוע כל אחד מצווי השיפור).

5. גזר דינם של המבקשים נקבע על הרף התחתון של מתחם הענישה נוכח מצבו של המבקש, ובכלל זה מצבו הבריאותי. בהתאם לכך עונשה של המבקשת הועמד על קנס בסך 7,200 ש"ח בגין כל אחת מהעבירות שבהן הורשעה, ובסך הכול 28,800 ש"ח; ועונשו של המבקש הועמד על קנס בסך 7,200 ש"ח בגין כל אחת מארבע העבירות הראשונות שבהן הורשע, קנס בסך 15,000 ש"ח בגין כל עבירה שבה הורשע לפי סעיף 8 לחוק, ובסך הכול 58,800 ש"ח.

נקבע כי הקנסות ישולמו ב-60 תשלומים שווים, וכי כל אחד מהמבקשים יחתום על התחייבות בסך 14,400 ש"ח למשך שלוש שנים להימנע מביצוע העבירות שבהן הורשע בתיק זה, שאם לא כן ייקנס בקנס נוסף בשיעור של 10,000 ש"ח.

יצוין כי לאחר מכן ניתן גזר דין משלים ובו נקבע, חרף התנגדות המשיבה, כי הקנסות ישולמו ב-80 (חלף 60) תשלומים, נוכח נסיבותיו הכלכליות והאישיות של המבקש, אשר משלם מכיסו את כל הקנסות.

6. בית הדין הארצי לעבודה דחה את ערעור המבקשים על הכרעת הדין וקיבל בחלקו את הערעור על גזר הדין.

טענותיהם העובדתיות של המבקשים לגבי הכרעת הדין נדחו משלא נמצא מקום להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו בבית הדין האזורי על בסיס מכלול העדויות והראיות שהובאו לפניו, ובכלל זאת עדותו של המבקש עצמו.

אשר לחומרת העונש, נקבע כי בית הדין האזורי לא נימק את הכרעתו באשר למתחם הענישה שקבע, ונמנע מלבחון מתחמי ענישה שנקבעו בנסיבות דומות. מתחם העונש לכל אחת מארבע העבירות הועמד על 25%-50% מגובה הקנס, נמצא כי שתי העבירות שעניינן אי קיום צווי השיפור עולות כדי "אירוע אחד", ומתחם העונש בגין נקבע ל-30%-60% מגובה הקנס.

עונשם של המבקשים הועמד על הרף התחתון, ובהתאם לכך הוטל על המבקשת קנס בסך 3,600 ש"ח בגין כל אחת מארבע העבירות, ובסך הכול 14,400 ש"ח; ועל המבקש - קנס בסך 3,600 ש"ח בגין כל אחת מארבע העבירות, וקנס בסך 15,000 ש"ח בגין העבירות לפי סעיף 8 לחוק, ובסך הכול 29,400 ש"ח. כתב ההתחייבות ומספר התשלומים שנקבעו בבית הדין האזורי נותרו על כנם.

7. המבקשים ממאנים להשלים עם תוצאת פסק הדין, ומכאן הבקשה שלפניי, שבה נטען כי בית הדין הארצי

לא דן בטענות העובדתיות שהועלו בערעור על הכרעת הדין, ומשכך יש ליתן להם רשות לערער על קביעותיו העובדתיות של בית הדין האזורי.

המבקשים שבו על עיקר טענותיהם לפני בית הדין הארצי שלפיהן סברו בטעות כי האחריות לביצוע בדיקות תקופתיות מוטלת על משרד העבודה ולכן לא ביצעו אותן; כל הבדיקות הרפואיות לעובדי המבקשת בוצעו כנדרש; ואמנם היו "פספוסים" מעטים בבדיקת מכונת ההרמה וקולט האוויר, אולם הטעם לכך נעוץ במצב הביטחוני בשדרות, שם פועלת המבקשת.

8. דין הבקשה להידחות.

כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים שבהם מתעוררת סוגיה עקרונית החורגת מעניינה הפרטי שלה המבקש, או במקרים שבהם עולה חשש שנגרם לו עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני (רע"פ 7206/19 קורניק נ' מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה, פסקה 10 (17.11.2019)).

עניינם של המבקשים אינו נמנה עם מקרים אלו - ודי בכך כדי לדחות את הבקשה. בניגוד לנטען בבקשה, בית הדין הארצי התייחס לטענותיהם העובדתיות וקבע, אף אם בקצרה, כי אין להתערב במסקנות בית הדין האזורי.

זאת ועוד, טענות המבקשים מופנות אך ורק נגד ממצאי עובדה ומהימנות שהתקבלו על ידי שתי הערכאות שדנו בעניינם, ואין דרכה של ערכאת הערעור - וקל וחומר ערכאת הערעור ב"גלגול שלישי" - להתערב בהם (רע"פ 3981/19 שהם נ' מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה, פסקה 16 (8.7.2019)).

9. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"א בניסן ה'תש"ף (5.4.2020).

ש ו פ ט